

Geachte heer/mevrouw,

Stichting Kinderhulp zet zich in voor kinderen die opgroeien onder moeilijke financiële omstandigheden. Jaarlijks ondersteunen wij tienduizenden kinderen die geen toegang hebben tot essentiële zaken als kleding, onderwijsbenodigdheden en sociale activiteiten. Vanuit deze dagelijkse praktijk geven we graag een reactie op het wetsvoorstel voor de wijziging van het kindgebonden budget (KGB) in verband met het verhogen van het afbouwpercentage vanaf €60.000 toetsingsinkomen.

Wij herkennen en waarderen de doelstelling om overheidsmiddelen doelmatig in te zetten en het KGB meer te richten op lage en (lage) middeninkomens. Dat sluit aan bij de oorspronkelijke functie van het KGB, namelijk het bevorderen van de ontplooiingskansen van kinderen en het voorkomen van kinderarmoede. Desondanks signaleren wij dat de maatregel neveneffecten kan hebben die niet of onvoldoende zijn meegenomen in de beleidsafweging. Daar worden kinderen de dupe van. Hieronder lichten wij onze belangrijkste punten toe.

Kinderen uit ‘midden-inkomensgezinnen’ kunnen opnieuw kwetsbaar worden

In de toelichting wordt aangegeven dat het aandeel kinderen onder de armoedegrens niet verandert (0,0%-punt effect). Deze inschatting is gebaseerd op macro-simulatiemodellen. Onze zorgen richten zich echter op de realiteit achter de statistieken. Een inkomen van > €60.000 zegt niets over financiële ruimte wanneer:

- woonlasten uitzonderlijk hoog zijn
- er schulden lopen
- zorgbehoefte of handicap in het gezin speelt
- men een alleenverdienersmodel heeft (bijv. mantelzorg)

Voor ouders in de regio's met hoge kosten is het verlies van gemiddeld €670 per jaar wél een factor van belang.

Er is dus een risico dat er een nieuwe groep “verborgen armoede” ontstaat, die niet in statistieken verschijnt maar wel degelijk aantoonbare problemen ervaart in de toegang tot basisbehoefte voor kinderen. *Wat ons betreft is het noodzakelijk kinderen in gezinnen net boven de €60.000-grens te monitoren; inclusief regionale kostenverschillen, gezinssamenstelling en schuldenlast.*

Risico's op terugvorderingen en schulden worden onderschat

In de toelichting wordt erkend dat de maatregel kan leiden tot hoge terugvorderingen bij inkomensschommelingen: “(kleine) inkomenswijzigingen [kunnen] grote gevolgen hebben voor het recht op kindgebonden budget”. Wij zien in onze praktijk dat terugvorderingen een directe trigger zijn voor problematische schulden. Met name voor:

- flexwerkers
- ondernemers met variabele omzet
- ouders in (v)echtscheidingssituaties

Het risico stapelt bovendien op met andere toeslagen, waar de toelichting ook een verband mee legt (huurtoeslag, vermogenstoets). *Introduceer een schokbestendiger afbouwmechanisme, bijv. maandelijkse inkomensverwerking of automatische inkomenssignalering, zodat gezinnen niet achteraf worden geconfronteerd met hoge vorderingen.*

Kinderrechten worden formeel benoemd, maar niet praktisch gewaarborgd

Hoewel wordt gesteld dat de artikelen 26 en 27 van het VN-Kinderrechtenverdrag niet worden geraakt, ontbreekt een kinderrechtenimpactanalyse en aandacht voor leefwereld-indicaties (bijv. sport, school, sociale participatie). De essentie van het KGB is dat elk kind mee kan doen. Het gaat dus niet alleen om “voeding, kleding en huisvesting” (zoals de toelichting stelt), maar ook om waardige participatie.

Daarom: neem kinderrechtelijke indicatoren expliciet op in de evaluatie & monitoring, zoals toegang tot schoolspullen, sport, verjaardagscadeaus en clubs.

Tot slot

Wij steunen het streven om KGB-steun te richten op huishoudens die het het hardst nodig hebben. Maar om te voorkomen dat kinderen onbedoeld de dupe worden, is het cruciaal dat:

- Het risico op armoede bij de net-boven-de-grens-groep actief wordt gemonitord
- Terugvorderingsrisico's substantieel worden verminderd
- Kinderrechtelijke impact integraal wordt meegenomen

Met deze versterkingen blijft het KGB doen wat het moet doen: elk kind de kans geven zich te ontwikkelen en mee te doen.

Wij denken graag mee bij verdere uitwerking en monitoring van de effecten.

Met vriendelijke groet,

Bernique Tool
Directeur - bestuurder
Nationaal Fonds Kinderhulp
0570-611899